

TÜRKİYE 16. MADENCİLİK KONGRESİ VE SERGİSİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

-Bülten Kurulu-

Türkiye 16. Madencilik Kongresi ve Sergisi 15-18 Haziran 1999 tarihleri arasında Ankara Milli Kütüphane salonlarında gerçekleştirildi. Beklenenin çok üzerinde delege ve katılımcının iştirakiyle gerçekleştirilen Kongrenin ilk gününde siyasilerin, bürokratların ve meslektaşlarımızın yoğun bir ilgisi gözlendi.

Odamız tarafından her iki yılda bir düzenlenen Madencilik Kongresi ve Sergileri her defasında sayısı daha da artan yabancı katılımcılar nedeniyle: uluslararası bir nitelik kazanmış olup bu yıl, 22 ülkeden 100'ün üzerinde bildiri gönderilmiş, 35'i yurtiçi, 27'si yurtdışından olmak üzere, toplam 62 bildiri, Kongre'de sunulmuştur.

Kongrenin açılış konuşmasını Maden Mühendisleri Odası Başkanı Asım Kutluata yaptıktan sonra TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Önen, Türkiye Madenciler Derneği Başkanı İsmet Kasapoğlu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur Ersümer, Devlet Bakanı Edip Sadıkr Gaydalı ve Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel de birer konuşma yaptılar. Konuşmalarda özetle; Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılardan yeni dünya düzeni ve globalleşmeden söz edilerek bu durum içerisinde özelleştirmenin ve madencilik sektörünün durumuna değinildi. Kongremizde ve panelde yapılan konuşmalar ve sunulan görüşlerle ilgili yazılarımızı bültenimizin iç sayfalarında bulabilirsiniz.

Uluslararası bir nitelik taşıyan Kongre'de madencilik bilim ve teknolojisindeki en son gelişmelerin ge-

niş kesimlere aktarılması, madencilik sektörünün sorunlarının tartışılarak çözüm üretilmesi ve ülkemiz madencilik potansiyelinin ülke kalkınmasındaki önemi vurgulanmıştır.

Kongre kapsamında düzenlenen ve madencilik sektörüne yönelik tek ihtisas sergisi niteliği taşıyan "Madencilik Sergisi" ise, sanayimizin ulaştığı düzeyi yansıtan, üreticileri, mühendislik ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşları, pazarlama firmalarını, üniversite ve kullanıcıları bir araya getiren bir platform olarak bu yıl da kongre süresince açık bulundurulmuştur.

Diğer kongrelere oranla daha geniş bir katılımı gerçekleştirilen 16. Madencilik Kongre ve Sergisi ilk defa bu yıl Kültür Bakanlığı Çok Sesli Korosunun konseri ve tiyatro gösterisi ile daha renkli bir hal almış, "21. Yüzyılda Madencilik Stratejileri" konulu panel ile sona ermiştir.

Kongrede sunumu gerçekleştirilen 62 bildiri odamızca bir kitap haline getirilerek madencilik sektörünün hizmetine sunulmuştur. Bundan önceki 15 kongreye ait Bildiriler Kitapları mühendislerin ve araştırmacıların vazgeçil-

mez başvuru kaynakları arasında yerini almıştı. Kongrede sunulan çalışmalara ait bulguların uygulamaya konulması en büyük temennimizdir.

İzleyen sayfalarımıza sizlere Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Sn.Asım KUTLUATA ve madencilik sektöründen sorumlu Bakanlarımızın 16.Madencilik Kongresi'nde yaptıkları açılış konuşmalarını aktarıyoruz.

-ASIM KUTLUATA-

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

20.yüzyılı tamamlayıp 21.yüzyıla girmeye hazırlandığımız günümüzde bir Madencilik Kongresini daha gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Odamız bugüne kadar 15 Madencilik Kongresi, 11 Kömür Kongresi, onlarca sempozyum, seminer, panel ve söyleşi gerçekleştirdi. Bu aktivitelerin sonunda basılan kitaplar ile sektörün önemli bir boşluğunu doldurduğumuzu düşünüyoruz. Bu ve benzeri çalışmalarımıza bundan sonra da devam edeceğiz.

Büyük önder Mustafa Kemal ATATÜRK 20. yüzyılın başlarında Osmanlı İmparatorluğu'nun sürüklendiği felaketlerin teşhisini, İmparatorluğun çağı yakalamamasına bağlamıştır. En önemli neden olarak sanayileşmemiş bir ülkenin, sanayileşen, hukuksal alt yapısını oluşturan, demokrasiye geçiş konularında ilerleme kat eden ülkelerle mücadelede başarılı olmayacağı kanaatine varmıştır.

Sanayinin lokomotifi olan madencilik, Osmanlı döneminde ağırlıklı olarak yabancı devletlerin, gerek sermaye, gerekse üretim ve pazarlama yönünden denetim ve kontrolünde olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında ulusalcı bir anlayışla madencilik her yönüyle ele alınmıştır.

Bu ulusal politikalar doğrultusunda kalifiye personel istihdamında, mühendislik eğitiminde, rezerv tespit çalışmalarında ve teknolojik gelişmelerde önemli mesafeler alınmıştır. Ancak aynı yaklaşım ve heyecanın yakın geçmişten itibaren devam etmediğini belirtmek isterim.

Türkiye'nin Sanayileşme sürecini tamamlayamamış olması ve bu bağlamda nihai ürünü de kullanma noktasına gelemediğinden, maden üretimlerimiz genellikle ya hammadde ya da ara ürün olarak ihraç edilmek zorunda kalmıştır.

Gelişmiş ülkelerin üzerinde durduğu en önemli konulardan bir tanesi de maden ve diğer doğal kaynak-

lardır. Gerek ülkelerinde bulunan kaynakların rasyonel olarak değerlendirilmesi, gerekse dünyanın değişik yörelerindeki kaynakların denetim ve kontrolü her zaman gündemlerinde ayrıcalıklı olarak yer almıştır. Günümüzde de bu anlayışın devam ettiğini söyleyebiliriz. Ortadoğu'daki savaşlar, Kafkaslardaki mücadeleler hepimiz tarafından bilinmektedir. Bu da maden ve diğer doğal kaynakların ülkelerin hayatıyetteki önemini vurgulamaktadır.

Değerli Meslektaşlarım,

Bu değerlendirmelerden sonra madencilik sektörü her yönü ile ele alınmalı ve kısa vadede bugün tartışılan olumsuzlukları en aza indirecek çalışmalara acilen başlanmalıdır.

Günümüzde yürürlükte olan ve sektöre yön veren 3213 sayılı Maden Kanunu iyi tartışılmalı ve sektörümüzün ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde yeniden düzenlenmelidir. Maden Kanununun önce uygulamalarının tartışılması gerektiğine inanıyoruz. Ayrıca 20.yüzyılın başlarında o günün koşullarına göre çıkarılan Taşocakları Nizamnamesi bugünün koşullarına göre düzenlenmeli ve Maden Kanunu kapsamına alınmalıdır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün kuruluş kanunu çıkarılmalı ve bu Genel Müdürlük ülke düzeyinde teşkilatını kurmalıdır. Madencilik sektörünün finans yönünden destekleme amacıyla kurulan Madencilik Fonunun teşkilat yasası çıkartılarak tüzel kişiliğe kavuşturulmalıdır.

Birçok Bakanlığın çıkardığı, madenciliği yakından ilgilendiren mevzuatlar madenciliğin yapılmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu mevzuatlar ilgili

kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanarak yürürlüğe konmalıdır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğüne aksayan bir çok yönü mevcuttur. Bu tüzüğün günümüz koşullarına göre yeniden düzenlenmesi gerekir.

Ülkemizde son yirmi yıldır maden aramacılığı yeterli düzeyde yapılmamaktadır. Aramaya gerek yok mudur? Yeraltı potansiyelimiz her yönüyle saptanmış mıdır? Bu sorulara olumlu yanıt vermek maalesef olanaklı değil. Daha bir çok çalışmanın yapılması gerektiğine inanıyoruz. Maden aramacılığı bir altyapı hizmeti olarak görülmeli, bu hizmet devletin önderliğinde yapılmalıdır. İlgili kuruluş her yönüyle ele alınmalı, modern arama teknikleri ile kaynakların tespiti ve teknik - teknolojik özelliklerinin saptanmasına devam edilmelidir.

Kömür madenciliğimiz son yıllarda izlenen yanlış politikalar sonucu ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. "İthal kömür politikaları" ve yatırımsızlık, kömür madenciliğimize ciddi darbe vurmuştur. Neredeyse ülkemizin kömürleri tamamen gözden çıkarılmıştır. İthal kömür ve petrokok, özel kömür madenciliğini bitirme noktasına getirmiştir. Madenciler önünü görememekte ve yatırımlardan kaçmaktadır. Bilinçsizce yapılan ithalat, kaynaklarımızın yeraltında kalmasına neden olacağından, her yıl yüz milyonlarca dolar kömür ithalatına ayrılmak zorunda kalacaktır.

Termik santrallerin ve bu santrallere kömür veren sahaların özel sektöre devri, üzerinde çok iyi düşünülmesi gereken bir konudur. Bir tekeli ortadan kaldıracamız derken başka tekeller oluşması daha olumsuz sonuçlar doğurabilir. Enerji karlı bir sektördür. Gerek yurtiçindeki büyük şirketlerin ve gerekse yabancı şirketlerin ilgi alanı haline gelmiştir. Başta medya kuruluşları olmak üzere birçok kuruluş arasında kıyasıya mücadele devam etmektedir. Konu sadece mevcutların ihalesi olarak görülmemelidir. Bu sahalarda kömür üretimlerinin nasıl gerçekleştirileceği, mevcut kaynakların en ekonomik şekilde nasıl değerlendirileceği ve denetim mekanizmalarının nasıl oluşturulacağı

sorularına gerçekçi yanıtlar bulunmalıdır. Bu kuruluşlarda çalışanların da gelecekleri ile ilgili ciddi tedirginlikleri söz konusudur.

Zonguldak Kömür Havzası her yönüyle dejenere olmuş bir durumdadır. Aşırı derecede politize edilen bu kuruluş "kendiliğinden kapanma" noktasına doğru sürüklenmektedir. Herkes, üzerine düşen sorumluluk bilinciyle bu gidişe dur demelidir. Yeni bir anlayış, yeni teknolojiler ve ekonomik üretim teknikleri ile beraber istihdam politikaları, hiç zaman kaybedilmeden, uygulamaya konulmalıdır.

Kömür madenciliğinin dışında metal madenciliğinde de sıkıntılar yaşanmaktadır. Krom fiyatlarındaki düşüşler madencileri ihracat yapamaz hale getirmiştir. İranlılara satılan Çinkur, yurt içinden cevher almadığından, çinko üreticileri ocaklarını kapatma noktasına gelmişlerdir. Benzeri sorunlar, birçok metal maddeleri ve endüstriyel hammaddeler için de geçerlidir.

Değerli Meslektaşlarım,

Özel sektör madencilerimiz üretimlerini gerçekleştirirken birinci planda verimli üretimi nasıl gerçekleştirecekleri hususunda plan ve projeler yapmalıdırlar. Ağırlıklı olarak kanuni vecibelerin yerine getirilmesi doğrultusunda alınan önlemler maalesef can ve mal kaybının yanında kaynak israfına neden olmaktadır. İşyeri güvenliği ve işçi sağlığına gereken önem verilmeli, yasalardan kaynaklanan sorunlar çözümlenmelidir. Madencilerin mevzuat hükümlerine göre gerekli önlemleri alması halinde kazalar büyük oranda azalacaktır. İşverenler, mühendis istihdamını da bu çerçevede değerlendirmelidirler.

Kamuda çalışan mühendislerin motivasyonları bozulmuştur. Yıllardır devam eden atamalarda birinci planda ağırlıklı olarak bilgi, beceri, liyakat değil de siyasi görüş ve adam kayırmaların ön planda olması insanların çalışma şevkini kırmaktadır. Bu anlayış terk edilmeli ve hak edenler belli mevkilere gelmelidir. Ayrıca ücret politikalarındaki çarpıklıklar içler acısıdır. Bazı kurumlarda çalışan vasıfsız elemanlar, 657 sayılı kanuna tabi bir mühendisin yaklaşık iki katı ücret

almaktadır. Bugün 1'in 4'ündeki bir mühendis 657 sayılı kanuna tabi ise 200 milyonun altında ücret almaktadır. Bu durumun düzeltilmesi gerekir. Ülkenin sanayileşmesine, ekonomisine, damgasını vuran mühendislerin bu onur kırıcı durumu hak etmediklerine inanıyorum.

Özel sektörde çalışan üyelerimizin durumu daha da vahimdir. Bir de iş kaybetme sorunu ile karşı karşıyadırlar. İş bulmuş meslektaşlarımız kendilerini şanslı saymaktadırlar.

Her platformda dile getiriyoruz. Bir kez daha söylemek istiyorum. Yeni maden mühendisliği bölümleri açılmamalıdır. Yeteri kadar işsiz, komik ücretlerle çalışmak zorunda kalan mühendis mevcuttur. Bazı maden mühendisliği bölümlerinde bir doçent mevcuttur. Bu bölümler ya olması gereken hale getirilmeli ya da kapatılmalıdır.

Türkiye geliştirmekte olan bir ülkedir. Üretimin, çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirecek bir anlayışla üretimin gerçekleştirilmesi gerekir. Çevrenin korunması anlamında kulaktan dolma bilgilerle yatırımlara karşı çıkmak doğru bir yaklaşım değildir. Üretim gerçekleştirilirken çevrenin de korunması ve gerekli önlemlerin alınmasının en doğru yol olacağı görüşündeyiz. Hiçbir zaman "ya madencilik ya çevre" dayatmasını doğru bulmuyoruz. Üretim-çevre dengesi mutlaka kurulmalıdır. Bu ülkenin yeraltı kaynakları da bizim, yerüstü kaynakları da. Bu dengenin kurulması kaçınılmazdır.

Değerli Konuklar,

Değerli Meslektaşlarım,

Türkiye 21. yüzyıla girerken madencilik sektörünün yıllardır bekleyen sorunlarını çözüme doğrultusunda önemli adımlar atmalıdır. Ülkemizin doğal kaynakları aramadan- üretime, mevzuattan pazarlamaya kadar bir bütün olarak belli programlar çerçevesinde ele alınmalıdır. Şayet radikal önlemler alınmazsa gelecekte hammadde darboğazına girmemiz kaçınılmazdır.

Son yıllarda para, her şeyden önemli bir noktaya gelmiştir. Paranın hiçbir yatırıma dönüştürülmeden kazanç getirdiği bir ülke konumundayız. Faizlerin %100'lerin üzerinde olduğu bir ülkede kim, neden madencilik gibi riskli bir sektöre kaynak ayırsın. Enflasyonist politikaların sonucu ücretli kesim daha da yoksullaşmakta, sermaye belli ellerde toplanmaktadır. Türkiye, paranın hiçbir yatırıma dönüşmeden para kazandığı bir ülke olma konumundan çıkarılmalıdır.

Maden Mühendisleri Odası, sorunlara sadece eleştirel boyutta bakan bir anlayış içerisinde değildir. Üzerimize düşecek görevi her zaman üstlenmeye hazırız.

Sözlerime son verirken bu Kongrenin gerçekleşmesinde katkıda bulunan gerek kamu ve gerekse özel sektör kuruluşlarına teşekkür ederim. Ayrıca böyle bir organizasyonun gerçekleştirilmesinde amatör bir ruhla çalışan Yürütme Kurulu'ndaki arkadaşlarıma, bildirimleri ile katılan değerli uzmanlara da teşekkürü borç bilirim. Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, en derin saygılarımı sunarım.

Oda Başkanımız Sn. Asım KUTLUATA'dan sonra söz alan TMMOB Başkanı Sn. Yavuz ÖNEN konuşmasının başında hiç değişmeden dünya ölçeğinde ilişkileri götürmek ve gelişmiş ülkelerle işbirliği içine girmek, gelişmiş teknolojiyi kullanabilmek, bilim ve teknikte ilerleyebilmek olanağı olmadığını, ancak gelişmiş ülkelerin dünya nüfusunun % 20'sini oluşturmalarına rağmen Dünya Gayri Safi Milli Hasılasının % 80'ine el koymak suretiyle haksız bir rekabet ortamı yarattıklarını ve böyle birdurumnun da üçüncü dünya ülkelerin içinde öncü konumda olan Türkiye'yi çok olumsuz bir şekilde etkilediğini ifade etti.

Ulusal ölçekte korumacı politikaların henüz gündemden düşmediğinin; Türkiye'de kamusal alanın dört elle sarılınması gereken, çok değerli birikimler yarattığının; yeni dünya düzeninin kamusal akli, ulusal ortak davranışı ortadan kaldıran bütün uygulamalarına karşı ciddi bir direniş içinde olunması gerektiği-

nin altını çizerek konuşmasına devam eden Sn. ÖNEN Türkiye'nin kamu yönetiminin parçalanmak suretiyle kamusal üretim alanında gücünün sıfırlanmak istendiğini belirtti.

Daha sonra özetle, TMMOB üyelerini çok düşük ücretlerle yaşamak zorunda bırakıldıkların, Hükümet Programında madencilik sektörüne yer verilemediğine, kamu sektörü ile ilgili çözüm önerileri getirilmediğine, Ekonomik Sosyal Konseyin yapılanmasındaki yanlışlıklara, kamu çalışanlarının demokratik yaşamı, özlük haklarını ücretlerin savunabilecekleri sendikal haklara sahip olmaları gerekliliğine değinen Sn. ÖNEN TMMOB'nin tüm bunların takipçisi olacağını belirterek konuşmasını tamamladı.

TMMOB Başkanı Sn. Yavuz ÖNEN'den sonra kürsüye gelen Türkiye Madenciler Derneği Başkanı Sn. İsmet KASAPOĞLU konuşmasına Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada güçlü bir ülke olmasının çok saygın batı ülkelerince

dahi arzu edilmediğine, hatta bunun için teröre bile destek verildiğine, güvenlikten sonra güçlü bir ülke olabilmenin şartının mümkün olabildiğince kendi kaynaklarına dayalı bir sanayiye sahip olabilmek olduğuna, bunun yolunun da yeraltı kaynakların dayalı bir sanayiye sahip olabilmek olduğuna, bunun yolunun da yeraltı kaynaklarının harekete geçirilmiş olmasından başladığına; bu nedenle özellikle, Batı kaynaklı telkin, yönlendirme ve engellemelerle Türkiye'nin doğal kaynaklarından uzak tutulmaya çalışıldığına değindi.

Daha sonra özetle özel sektör madencesinin vergilendirme, kamulaştırma, fiyat politikaları gibi nedenlerden dolayı gerek ihtilatçılar, gerekse devlet karşısında bir haksız rekabetle karşı karşıya bırakıldığına, bu nedenle de Türkiye'de özel sektörün madencilğe sıcak bakmadığına değinen Sn. KASAPOĞLU bu haksızlıkların ortadan kaldırılması gerekliliğini belirterek

CUMHUR ERSÜMER

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI

Sayın Divan, kıymetli Bakan arkadaşlarım, değerli katılımcılar, değerli misafirlerimiz, değerli basın mensupları; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

57.Hükümetin henüz kurulduğu bir dönemde, böylesine kapsamlı bir toplantının yapılabilmiş olması sektör bakımından bir şanstır; diye, değerlendiriyorum. Kongre; oniki ayrı oturum, poster sunumları ve 21. Yüzyıla girerken, madenciliğin stratejilerinin belirleneceği bir panel ile sektörün bütününe, bundan sonraki çalışmalar konusunda, mutlaka önemli bir yol gösterici olacaktır; bundan sonraki politikaların belir-

lenmesinde önemli katkıları olacaktır. O nedenle, bu kongreyi ve sergiyi düzenleyen, Maden Mühendisleri Odamıza, Başkanından üyelerine ve bu katılımlarıyla kongreyi zenginleştirecek, bütün katılımcılara da teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, madencilik, hepimizin birlikte karşı çıktığımız; ama, bir türlü bir araya getiremediğimiz, birkaç bakanlık bünyesinde toplanıyor. Tabii, hükümet politikaları, bazen bunları bir araya getirmeye, bazen ayırmaya yönelik oluyor. İşin içine de özelleştirmeyle ilgili zorunluluklar girince; çeşitli bakanlıkların bünyesinde, madencilerin sorunlarını halledebilme çabası içinde oluyoruz. Ülkemizdeki maden re-

zervleri, belli madenler itibariyle, dünya genelinde bizi söz sahibi yapacak durumdadır. Ancak, istihsalimize baktığımızda, ithalatımızla, ihracatımızı karşıladığımızda, sevinecek bir sonuca varmamızın mümkün olmadığını görüyoruz. Özellikle, kendi ekonomimizin içinde madencilik bir değerlendirilmesini yaptığımızda, hemen hemen, gayri safi milli hasıla içinde, % 1 gibi bir oranla karşılaşıyoruz.

Madencilik hızla gelişmesi, yeraltı kaynaklarımızın hızlı bir şekilde, ekonomiye katkısının sağlanmasının önündeki engelleri; biraz önceki konuşmacılarımız, kendi pencerelerinden ve şimdiye kadar yaşadıkları tecrübelerin ışığında, bir bir dile getirdiler. Ben de geçtiğimiz dönemde, 55. Hükümette, onsekiz aylık bir süre içinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı görevini deruhte etme çabası içinde bulunduğum esnada; sektörle yakın ilişki içinde buldum. Tabii, bana sorarsanız, benim pencereden olaya bakarsanız, biz, Türkiye'yi bir "Sosyal hukuk devleti" olarak nitelendiriyoruz; hukuk devletinin de yasalar, talimatlar, yönetmelikler manzumesi olduğunu, hep birlikte ifade ediyoruz. Gelin, görün ki, -onsekiz aylık dönemi kastederek konuşuyorum- biz bu dönemde, Maden Kanununun, bütünüyle ilgili değişiklikleri yapma konusundaki, bütün arzumuza rağmen ve bu konudaki bütün birimlerin, sektörün içinde eli bulunan bütün kuruluşların; bilgilerini, belgelerini, isteklerini, taleplerini alıp; mamul haline getirmiş olmamıza rağmen, sadece ve sadece 1-2 maddesinin değiştirilmesine yönelik girişimlerde bulunabildik. Yine, sektörün konjonktürel sıkıntılarını geçebilme, bazı madenleri, Maden Kanunu kapsamına alma, bazı engelleri kaldırma

amacıyla, birkaç kararname sevk ederek, sektörü biraz da olsa rahatlatma çabası içinde olduk.

Hemen, şunu söylemek istiyorum; yeni kurulmuş olan 57. Hükümet, her ne kadar sizlerin haklı alınganlığına sebep olduysa da, yasaların çıkartılması ve Meclisten geçirilmesi bakımından, güçlü bir desteğe sahiptir. Bu destekten öncelikle yararlanacak yasalar içinde, Maden Kanunu'nda yer alacaktır. Çünkü ben, sizlerle aynı düşünceyi paylaşıyorum, aynen düşüncelerinize katılıyorum. Bir ülkenin kalkınmasında, lokomotif güçlerden biri olması gereken sektör, madencilik sektörüdür. Tabii, madencilikteki ana hedefimiz, burada benden önceki konuşmacıların da söylediği gibi; sadece, hammadde istihsal eden ve ihraç eden bir ülke olmamız gerekiyor. Bizim, katma değeri yüksek, uç ürünlerde söz hakkı sahibi olan bir ülke olmamız lazım. Bunun, nasıl sağlanacağına, bu yolda nasıl ilerleneceğine, sağlıklı adımların nasıl atılacağına burada sizler karar vereceksiniz. 57. Hükümetin, madencilik sektörüyle ilgili bütün soruların cevabının, burada bulunacağına, ben inanıyorum. Buradaki bu iyi niyetli çalışmaların, gerçekten sektörün önünü açacağına olan inancımı da tekrar etmek istiyorum.

Doğrudur; ben, onsekiz ay Bakanlık yaptım, bir özel sektördeki madenci arkadaşımın; "Ben şurayı istimlak etmek istiyorum. Buradaki madeni çıkartıp, ekonomiye katkı sağlamak istiyorum" şeklindeki sorusuna, verecek cevabı bulamadım, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir yasanın yerine, bir başka yasa hükmü getiremedik. Biraz önce belirttiğim, Maden Kanunundaki değişiklikler kapsamında, inşallah bunu da sağlayacağız. Yine, madencilik yapılmaz hale getiren ve diğer sektörlerle haksız rekabet doğuran, özel birtakım vergiler, ek vergiler külfetinden, madencimizi kurtarmamız lazım. Burada değinilmedi; ama, oturularda değinileceğini, memnuniyetle gördüğüm, çevre ile ilgili problemlerimiz var. Yani, bir yandan, madenlerimizi istihsal etme çabası içinde olacağız; ama, bir yandan da gelip çevre duvarına çarpacağız. Hepimiz bu ülkeyi çok seviyoruz; hiç kimse birbirinden daha ziyade çevreci değil; ben öyle kabul ediyorum; ama, madenin çıkartılması, aranması noktasın-

da, çevreden gelen engelleri kaldıramadığımız bakımından da, yeni bir ÇED Yönetmeliği, gerekirse, yeni bir ÇED Yasası hazırlamak zorundayız. Yani, bir yandan SİT Alanları, Tarih ve Kültür Varlıklarını Koruma Yasası, bir yandan çevre ile ilgili engellemeler, bir de zaten, bizatihi sektörün kendi içinden doğan sıkıntılar; hepsini bir araya getirdiğinizde; bu ülke, bu madenlerini nasıl çıkartacağını, kavgasını yapmak zorunda; diye düşünüyorum. Tabii, tamamen, madencilere destek olsun diye kurulan, Madencilik Fonu için kesilen % 5'lerin, toplanan paraların önemli bir kısmı bütçeye gidiyor. Biz, yeni kaynakları, Madencilik Fonuna intikal ettirmemiz gerektiğini düşünüyoruz; görüş açımız bu doğrultudadır. Gerçekten, Madencilik Fonunda biriken kaynağın, tamamen madencilere inhisar edilmesi, onların kullanımına sunulması yanı sıra yeni kaynakların da sağlanması gerektiğini ve mutlaka bu konunun, 57. Hükümetin önemi politikalarından birisi olmasının gerektiğini düşünüyorum.

Burada, itici bir güç, düzenleyici bir kuruldandan, daha önce de söylendi- Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün, "sadece Ankara'da üstte bir şemsiye genel müdürlük" olma vasfından çıkartılıp, Türkiye genelinde teşkilatlandırılması, madencinin yanında, yakınında, olmasının sağlanması da büyük önem arz ediyor.

Umarız, bu dönemde, Jeotermal Kaynaklarla ilgili olarak hazırladığımız yasa da Meclise sunma imkânını buluruz; diye düşünüyorum. Sektörü bir bütün olarak düşünüyor ve özel teşebbüsü, temsilcisi, maden mühendisi, Odası, Bakanlığı ile sektörü bir bütün olarak kabul ediyoruz. Biz, her türlü tenkide açığız, biz her konuyu tartışarak yapmak istiyoruz ve önerilerin hepsine açığız. Geçtiğimiz dönemde, böyle olduğunu söyleyebilecek durumdayım; en azından, böyle yapma çabası içinde olduğumu, ifade etmek istiyorum. İnşallah, bundan sonra da, Sayın Kasapoğlu'nun dediklerine layık bir çalışma çabası içinde olacağımı da ayrıca belirtmek istiyorum.

Tabii, konumuz, maden, madencilik, madenlerimiz; bütün bunların yanında hiçbir zaman, ülkenin mühendisini, madencisini, sektörünü, genel konula-

rından kopartmak; siyasetin, siyasi değerlendirmelerin dışında bulmak veya değerlendirmek mümkün değil. Ancak, hemen şuna değinmek istiyorum: Özelleştirmelerle ilgili, çeşitli şekillerde, çeşitli tarzlarda suçlamalara hedef oluyoruz. Söylenilen en küçük kelime dahi, beni şiddetle üzüyor; rahatsız ediyor; yanlıştan nerede olduğunu arama çabası içine itiyor. Hiçbir vurdumduymazlık veya alışkanlık haline gelmiş bir tavır içinde değilim. Satır satır, kelime kelime, gerek yasal mevzuatı, gerekse ihale düzenini tetkik ediyorum; tahkik ettiriyorum; iletilen bir yanlıştığı düzeltme çabası içinde oluyorum; böyle de devam edeceğim.

Ancak, yapılan işlerin; "Ülke bütünlüğünün bozulmasına yönelik, ülke hükümlerine gölge düşürülmesine yönelik" olduğu şeklindeki değerlendirmelere, hiçbir zaman katılmıyorum. Yapılan işler meydana gelir; eğer siz, Türkiye'nin, çağdaşlaşma yolunda dev adımlar atmak zorunda olan bir ülke olduğunu kabul ediyorsanız; eğer siz, Türkiye'nin, bugün kalkıp Bulgaristan'dan, İran'dan, Gürcistan'dan elektrik almasını içinize sindirebiliyorsanız; yine, herkesin kabul ettiği, üzerinde tartışmadığı gibi, kurulu gücümüze her yıl % 10 artan bir şekilde, kurulu gücünüze bir güç katmak zorunda olduğunuzu kabul ediyorsanız ve bütçe imkanlarınızla her yıl, 4-5 milyar dolara varacak bir kaynağı, ülkenize tahsis edemiyorsanız; bu problemi çözmek zorundasınız. Bir yandan siz, "Türkiye çağdaşlaşıyor, uluslararası piyasalara entegre oluyor" diye düşünüyorsanız; işte bu kaynakları, ülkenize getirmek zorundasınız. Doğrudur, Hükümet Programında yazıldığı gibi ifade ediyorum; Türkiye'nin, ulusal çıkarlarıyla çatışmayacak bir tahkim yasınının, ulusal ha-

kemlik müessesesinin getirilmesini konuşuyoruz; ama, açıkça söylüyorum, bütün bu iddiaları ileri sürenler, gelecek günlerde mahcup olacaklar. Çünkü, biz, ne imtiyazı, ne kamusal yatırımları yok etme çabası içindeyiz; ne kamusal gücü görmemek gibi bir arzu içerisindeyiz, ne Danıştay denetiminden kaçıyoruz; ne böyle bir arzumuz var; bizim yapmak istediğimiz, -sadece -biraz önce de belirttiğim gibi- ulusal finans imkanlarının Türkiye'ye getirilmesini sağlama çabasıdır.

Biz, bu çabayı sürdürürken, biz kendi penceremizden olaya böyle bakarken, bütün yasalara, yasal mevzuata saygılı olduğumuzu, Anayasada tespit edilen hususlara aynen uyacağımızı belirtirken; hedef olduğumuz suçlamalar yerine, yeni öneriler bekliyoruz. Evet, bugün burada biri çıkıp; "Ben, özelleştirmeye karşıyım" diyorsa; "Ben Tahkim Yasasına karşıyım" diyorsa; gelip, burada, her yıl 4-5 milyar doları Türkiye'nin nasıl bulacağını, söylemek zorunda, bunun çaresini bulmak zorunda. Ben tabii, böylesine bir kongrenin düzenini, değişik tarzda bir tartışmanın içine sokmamak bakımından konuşmamı çok dikkatli sürdürüyorum.

Açıkça belirtmek istiyorum ki; şu anda 57. Hükümet, deklare ettiği, kendini bağladığı, Türkiye'nin ge-

rek ekonomisinin, gerek sosyal düzeninin, gerek demokratikleşmesinin sağlanması noktasındaki adımları; kararlı, ısrarlı bir şekilde atacaktır. Hepinizin de bu manada desteğini bekliyoruz. Doğrudur; biz de arzu ediyoruz; kamuda çalışan mühendisimiz de, özel sektörde çalışan maden mühendisimiz de gerçekten hak ettiği bir ücrete, hak ettiği bir geçim standardına kavuşmalıdır. Nasıl kavuşacağı noktasında da elbirliğiyle çalışıyoruz. Görmezliğe geldiğimizi, bu konuya aldırış etmediğimizi kimse söyleyemez. Bakanlarımızın arasından bu konuyla ilgili çalışma yürütmek üzere bir grup ayrıldı. Şundan herkes emin olsun ki, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin sahip olduğu bütün imkanları; biz, en küçüğünden, en büyüğüne kadar, bütün çalışanlarımızla, bütün yaşayanlarımızla paylaşma çabası içinde olacağız. Bu inançla, bu iddiayla hükümet etme çabası içindeyiz ve tekrar söylüyorum; bizim bu çabalarımıza bir bütün olarak da, Türkiye'nin bütün kuruluşlarının desteğini bekliyoruz.

Ben, tekrar, böylesine bir platformu düzenleyen; bize, sizlere hitap etme imkanı veren ve sizleri dinleme imkanına ulaştıran, Maden Mühendisleri Odamızı kutluyorum; teşekkürlerimi sunuyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

kesimleriyle etkileşim içindedir. Bakanlığımın görev alanı içerisinde hizmet eden Maden Tetkik ve Arama ve Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlükleri, özel sektörün dinamizminden de faydalanarak; madencilik sektörünün geliştirilmesi ve ülke ihtiyacının zamanında, yeterli, güvenilir ekonomik koşullar ve çevresel etki de göz önüne alınarak karşılanması amacıyla; çalışmalarına devam etmektedir; ana hedefimiz budur.

Ülkemiz, maden çeşitliliği açısından, önemli kaynaklara sahip olmakla beraber, bir grup maden dışında, rezerv ve kalite açısından aynı şeyi söylemek maalesef mümkün değildir. Örneğin, potansiyel olarak, uzunca bir süre ihtiyacımıza cevap verecek seviyede olan, linyit kömürünün büyük bir kısmının, düşük kalitede olduğu bir gerçektir. Aynı şeyleri, demir-çelik

-EDİP SAFTER GAYDALI-

DEVLET BAKANI

Sayın Başkan, değerli Bakanlarımız, üniversitelarımızın çok değerli bilim adamları, madencilik sektörünün kamu ve özel kesimine ait değerli yöneticileri ve basınımızın mümtaz temsilcileri; konuşmama başlamadan önce, hepinizi saygılarımla selamlamak istiyorum.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası ile, kongreye emeği geçen, tüm kişi ve kuruluşlara, 16. Türkiye Madencilik Kongresi'ni düzenledikleri için, şahsım ve Bakanlığım adına teşekkür ediyorum.

Ülkemiz kalkınma ve refah artışının sağlanması için önemli girdi ve hizmetleri bünyesinde toplayan madencilik sektörü, ekonominin hemen hemen bütün

sektörünün ana girdileri olan, demir cevheri ve taşkömürü için de söylemek mümkündür. Bu bakımdan, bu gibi kongrelerin tertiplenmesinin, son derece isabetli olduğuna inanıyorum. 18 Nisan 1999 seçimleriyle göreve gelen, 57. Hükümette, sorumlu olduğum Devlet Bakanlığına, en önemli kurumlarımız olan MTA ve Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlükleri bağlanmıştır. Görev alanım içine giren diğer kuruluş da, Atom Enerjisi Kurumu olup, madencilikten uzak sayılamaz.

Madencilik sektörünün lokomotifleri olan, bu iki kurumumuzla ilgili olarak kısa bilgiler vermek istiyorum: Türkiye şu anda, demir-çelik endüstrisinin ihtiyacı olan, yaklaşık 4 000 000 ton/yıl demir cevherini ithal etmektedir. Gelecekte bu ihtiyaç, büyük miktarlarda artacaktır. Türkiye'nin ürettiği çeliğin, % 60'ını, entegre demir-çelik fabrikalarından; % 40'ını, hurdaya dayalı "ark ocaklı" tesislerden ürettiği kabul edilirse; Ülkemizin 2005 yılında, 20 000 000 ton/yıl demir cevherine ihtiyacı olacaktır. Bu rakamın, 2015 yılında 31 000 000 ton/yıl değerine çıkacağı tahmin edilmektedir. Türkiye, direkt şarjlı demir cevheri açısından büyük bir açmaza girmektedir. Ülkemizin işletilebilir demir cevheri rezervi 60 000 000 tonu, Sivas-Divriği sahasında olmak üzere, toplam 75 000 000 tondur. Bu rezervler toplam 22 yataкта bulunmakta olup, demir içeriği ortalama % 54 civarındadır. Bugünkü tüketim rakamlarıyla, bu rezervin 7-8 sene içerisinde tükeneceği belirtilmektedir. Türkiye'de demir cevheri tüketimi yıllık 9 000 000 ton olup, bu tüketimin 5 500 000 tonu yurt içi kaynaklardan karşılanmaktadır.

Türkiye'nin, özellikle, yüksek fırın demir cevheri

ihtiyacı sorununun çözülmesi, toplam 307 000 000 ton rezerve sahip olan, sorunlu demir cevherlerinin zenginleştirilmesiyle mümkün olabilecektir. Ortalama % 23 demir içeren ve toplam 17 yataktan oluşan, sorunlu demir cevherinin, 160 000 000 tonu, % 19 demir içeriğiyle, Hasan Çelebi ve 50 000 000 tonu ise, % 37 demir içeriğiyle, Devinci yatağında bulunmaktadır. Rezerv potansiyeli belirlenmiş olmakla birlikte, cevher içerisinde fabrikaların arzu etmediği, bazı safsızlıkların olması ve düşük demir içerikleri nedeniyle, yatakların işletme faaliyetleri ülkemizde belirli dönemlerde kısmen yapılabilmiş olup bugün içinse bu işletmelerin büyük bir bölümü çalışmamaktadır. Ülkemizde mevcut fabrikalar, dönem içerisinde ürettiği mamullerin bir kısmını, ihraç ettiklerinden; standartlara uygun ürün elde edebilmeleri için, hammadde girdi kalitelerine önem vermektedirler. Bu bakımdan, yurtiçi kaynaklı demir cevheri yataklarından satın alınacak cevherler için; bu özelliklere uyum sağlayan yataklara yönelinmiş, diğer yataklar ise sınırlı üretimlerle kalmışlardır.

Demir-çelik sektörü ile ilgili olarak, Avrasya coğrafyasına bakıldığında; Türk ekonomisiyle ilgili önemli bir değişim zorunluluğu da ortaya çıkmaktadır. Artık Türkiye, ihracata dayalı büyüme stratejisinin yerine, uluslararası ticaret ve yatırımlarla büyüme stratejisini oluşturmak zorundadır. Ülkemizin sahip olduğu üretim teknolojisi, sermaye birikimi ve yetişmiş insan gücü, en kısa sürede, dünya genelinde en yüksek katma değeri elde edebileceği bölgelere ve sektörlerle yönlendirilmelidir. Bu kapsamlı değişim süresi için, Avrasya coğrafyası, ilk aşamada demir-çelik sektörü için, en uygun zemin olarak görülmektedir. Özellikle, bu bölge ülkelerinden Azerbaycan, Kazakistan, Gürcistan ve Moğolistan, demir-çelik sektörünün en önemli iki girdisi olan, demir cevheri ve taş kömürü açısından, oldukça zengin ve ekonomik olabilecek şartlar taşıyan ülkelerdir. Türkiye'nin, bugünkü demir cevheri üretiminin takriben, 5 000 000 ton/yıl, en büyük demir cevheri yatağı olan Divriği'nin rezervinin 60 000 000 ton olduğu; taş kömürü üretiminin, TTK Zonguldak'ta, 2 500 000 ton/yıl olduğu düşü-

nülürse; Türkiye'nin Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve akraba ülkelerdeki hammadde kaynaklarına, ne kadar ihtiyacı olduğu görülür.

Hepinizin bildiği üzere, devlet maden arama işini MTA'ya vermiştir. MTA, her türlü cevherin aranma işinden sorumludur; ancak, bu görevin sağlıklı bir şekilde yürütüldüğünü, bu sektörü tanıyan hiç kimse iddia edemez. Örneğin, kömür aramalarına, çok uzun süreden bu yana devam edilmesine rağmen, Türkiye'nin taşkömürü ve linyit yönünden potansiyeli, tam anlamıyla ve kesin rakamlarla belirlenememiştir. Ayrıca, yeni linyit kaynaklarının bulunması açısından, son 15 yılda, kayda değer herhangi bir gelişme olmamıştır. Son 8-9 yıldır da, Türkiye kömür aramaları durma noktasına gelmiştir. Bu durum, diğer maden yatakları için de geçerlidir. Çeşitli nedenlerle MTA görevini yapamaz hale gelmiştir.

Ülkemizin yeraltı kaynaklarının bulunup, değerlendirilmesi ve sonuç itibarıyla madencilik sektörünün gelişmesine yönelik çalışmaları, gereken düzeyde sürdürebilmek için, MTA Genel Müdürlüğü, organizasyon ve yönetim anlayışı açısından bir yeniden yapılanma süreci içerisinde. Ruhsat bazında çalışmalar yerine, geniş alanları hedefleyen projelerin organizasyonu, yurtdışı araştırma kurumlarıyla ortak araştırma programları ve modern laboratuvar imkanları sağlanması gibi çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çalışmaların nihai hedefi, madencilik sektörünün gelişmesine daha fazla destek sağlayan, ekonomik yatakların bulunması konusunda daha etkin olabilen bir MTA oluşturmaktır. Bu sayede, devletin sektörün gelişmesi için sağlayacağı altyapı desteği, arzu edilen

- ŞÜKRÜ SİNA GÜREL -
DEVLET BAKANI

Sayın Başkan, Divanın değerli üyeleri, değerli katılımcılar, değerli konuklar, sayın bakan arkadaşlarım, değerli basın mensupları, hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu Kongre, bir araya gelebilmek için önemli ve mutlu bir vesile olmuştur. Çünkü, Maden Mühendisleri Odamız, büyük bir başarıyla yürüttüğü çalışmaları

düzeğe ulaştırmış olacaktır.

Bakanlığın bünyesinde bulunan MTA'nın, yurt madenciliğine katkısını başlatmak ve hızla geliştirmek amacıyla başta kömür olmak üzere, çeşitli maden yataklarının saptanması için, acilen uygulamaya konacak "arama politikalarının, geliştirilmesi gerektiğine inanmaktayım. Oluşturulacak olan çalışma grupları ile, kısa, orta ve uzun vadede arama programları gerçekleştirilecektir. Ayrıca, bu çalışma grupları, değişik amaçla sondaj çalışmaları yapan, tüm özel sektör ve kamu kuruluşlarının, sondaj standartlarını, kömür ve cevher yönünden inceleyecektir. Daha önce etüt edilmiş sahalarda, elde edilen verilerin, bilimsel olarak değerlendirilmesi yapılarak; mevcut tüm kömür yataklarının, teknolojik özellikleri tespit edilecektir. Aramalarda yeni teknolojilerden de yararlanılarak, sonuca kısa sürede ulaşılması hedef alınacaktır. Bakanlığım, bu arama sorununu en kısa sürede çözmek ve arama faaliyetlerine hız kazandırmak için; çalışmalarını en kısa sürede başlatacağıdır. Hedefimiz, tespit edilmemiş öz kaynaklarımızı, bir an önce tespit etmek ve yeraltında mevcut olabilecek zengin kaynaklarımızın fakir bekçileri durumuna düşmemektir.

İki yılda bir tekrarlanan ve 16. sı gerçekleştirilen, Türkiye Madencilik Kongresi kapsamında, yerli ve yabancı bilim adamlarının sunacağı tebliğler ve yapılacak tartışmaların; Türkiye madenciliği ve endüstrisine önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum. Bu kongrenin gerçekleşmesini sağlayan, başta maden mühendisleri olmak üzere, emeği geçen, tüm kişi ve kuruluşlara içten teşekkürlerimi sunuyorum.

rını, bugün de 16. Kongre ve Sergiyi düzenleyerek sürdürüyor. Üstelik, bu Kongre ve Sergi, bir uluslararası niteliğe de kavuşmuş durumdadır. Şimdiye kadar, iyi niyetle de olsa, başkalarının tercihleri doğrultusunda belirlenmiş bulunan politikalarla, 1930'lu yıllardaki düzeyine bile getirelemeyen Türk madencilik sektörünün, bundan sonra geliştirilebilmesi için; önemli bir yol gösterici olması beklenen bu Kongre büyük bir başarıdır. Ben, başta Maden Mühendisleri Odasının değerli yöneticileri olmak üzere, bu Kongreyi düzenleyenleri candan kutluyorum ve bu Kongre

sonuçlarının bundan sonra Türkiye'nin madencilik politikalarına yön verecek görüşler için de, aydınlatıcı olacağından emin olduğumu belirtmek istiyorum.

Türkiye'de gerçekten maden üretimi, istenilen düzeyde değil; istenilen ölçüde kapasite kullanılmıyor ve en önemlisi uç ürünlere yönelik bir üretim de yapılmıyor. Madencilik sanayiinde mevcut üretim kapasitelerinin bile, tam anlamıyla kullanılabildiğini söylemek mümkün değil. Benim Bakanlığıma bağlı iki kuruluş, Türkiye Taşkömürü Kurumu ve ETİ Holding açısından da şunları belirtiyim:

Zonguldak havzası 1 milyar tonu aşkın bir kömür zenginliğine sahiptir ve bu zenginlik, hem demir-çelik sektörü, hem de enerji sektörü için büyük bir önem taşımaktadır. 1987 yılında havzada üretilen, 2.3 milyon ton kömürün, % 68'i enerjiye, %15'i ise demir-çelik fabrikalarına verilmiştir. Gerek linyit, gerekse taşkömürü üretiminde; Türkiye, mevcut potansiyelini verimli bir şekilde hayata geçirmenin maalesef çok gerisinde kalmıştır. Bunun yanında, ülkemizde bilinen, 40 000 000 ton krom rezervi mevcuttur. Krom üretiminin büyük bir bölümü, hammadde; küçük bir kısmı ise ferrokrom olarak ihraç edilebilmektedir. Demek ki, bu açıdan da bir eksikliğimiz var.

Dünyadaki ikinci büyük rezerve sahip trona yatağımız, 1979 yılında saptanmış bulunmasına rağmen, halen üretime geçilememiştir. Türkiye'nin altın potansiyelinin önünde, bazı çevre kaygıları şimdilik yer almaktadır.

Türkiye, en önemli maden ihracatını ise, siz değerli madencilerin bildiği gibi, bor ürünleriyle; 250 milyon dolar seviyelerinde gerçekleştirmektedir. Ancak, bor madeninin, uç ürünlere yöneltilmesi konusunda, yeterli bir düzeye geldiğini söylemek de zordur.

Tabii, bir oturumun son konuşmacısı ya da sona yakın konuşmacılarından biri olmanın avantajını kullanıyorum. Şimdiye kadar konuyla ilgili, konuşan hem Kongreyi düzenleyen Oda yöneticilerimiz, hem de değerli Bakan arkadaşlarım, deneyimleri ve içtenlikleriyle, bundan sonra Türkiye'nin madencilik alanında yeni bir bakış açısı edinmesi gerektiğini vurguladılar. Dolayısıyla bu bakımdan, ben, söz tasarrufunda bulunabiliyorum. Sonuç olarak şunu belirtmek gerekirse, sanayileşen bir Türkiye'nin değerlendireceği maden yatakları vardır; ülkemizin gelişmesinde doğal kaynaklarımızın ekonomik katkısını verimli şekilde sağlayacak, ciddi ve tutarlı bir madencilik politikasının uygulanmasına gereksinim vardır.

Bakın, Atatürk'ün, 1935 yılında TBMM'ni açarken söylediği sözleri hatırlarsak, 1935 yılında Atatürk'ün işaret ettiği sorunların, başka sorunlarla birlikte çığ gi-

bi büyüyerek; bugün hala önümüzde durduğunu ve o günlere göre maalesef çok da fazla yol almadığımızı görebiliriz. Atatürk o dönemde diyor ki; "Maden işleri, yeni bir açılma devresindedir. Maden mühendislerimizi ihtiyaca yeter sayı ve değerde yetiştirmeye önem vermek gerekir." Bugün, hala yeterli sayı ve değerden yine söz etmemiz mümkün ve bu sorunu çözmemiz gerekiyor. Atatürk, "Kömür havzasının rasyonel işletilmesi için, tedbirler aramak da lazımdır" diyor; yine kömür havzasının, rasyonel işletilmesi için, tedbirler aramak zorundayız. O zaman "Maden işletmesi inkişaf halindedir; madenlerimiz bizim başlıca döviz kaynağımız olduğu için de, yüksek dikkatinizi celbe değerdir" diyor, Atatürk.

Sorunlar temel olarak, Atatürk'ün 1935'te işaret ettiği noktanın, çok da ilerisine götürülerek çözülmüş değil. Üstelik, yeni sorunlar da madencilik sektörümüzün önünde çığ gibi büyümüş durumda. Onun için, işimiz kolay değil; ancak, sanayileşerek zenginleşmeyi, uluslararası alanda Türk insanına, Türkiye Cumhuriyetine hakettiği saygın yeri; yalnız siyasi açıdan değil, ekonomik açıdan da kazandırmak istiyorsak ki hepimiz içtenlikle bu amaçta birleşiyoruz o zaman yapmamız gereken işler var. Ben, 57. Hükümetin, değerli Bakan arkadaşlarımin da benden önce belirttikleri gibi; bu alanda önemli bir atılımı gerçekleştirmek için, yola çıktığını belirtmek istiyorum ve önümüzdeki hukuki sorunları, aramayla ilgili sorunları, yatırımı, üretimi ve özelleştirmeyi ilgilendiren sorunları, finansmanı ilgilendiren sorunları, teknik, teknolojik sorunları ve çevre ile ilgili sorunları bir bütün halinde; ama, yine kendi içlerindeki özellikleri de ihmal etmeden ele alıp, sizlerle birlikte yol alarak çözebileceğime olan inancımı belirterek, saygıyla huzurunuzdan ayrılıyorum.

Teşekkür ederim.